

Sparekatalog

2023-2026

Indhold

Spareforslag fordelt på udvalg	5
Klima-, Teknik- og Miljøudvalget.....	6
Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget	7
Børne- og Skoleudvalget.....	8
Ældre-, Omsorgs- og Sundhedsudvalget	9
Social- og Arbejdsmarkedsudvalget	10
Økonomi- og Erhvervsudvalget	11
Klima-, Teknik- og Miljøudvalget.....	12
Afskaffelse af gratis billetter til arrangementer på øerne	12
Alle afgangse gøres til bestillingsafgange.....	13
Betaling for uledsaget gods til øerne.....	14
Olie og driftstimer besparelse - færre afgangse	15
Ændringer i rabatsats for værdikort.....	17
Besparelse på gadelys – tændingstid og drift	18
Blå Flag Strande.....	19
Optimering og ensretning af service på idrætsanlæg.....	19
Reduktion i service på Park og Vejområdet.....	20
Ændring af blomsterudsmykning	21
Nedlæggelse af rutekørsel til Døllefjelde Marked.....	22
Nedlæggelse af buslinje 712 – Sommerkørsel til Hestehovedet	23
Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget	24
Nedlæggelse eller reduktion af puljen 'Hold Lolland Ren'	24
Nedlæggelse eller reduktion af pulje til sommerferieaktiviteter	25
Nedlæggelse eller reduktion af puljen 'Frie Kulturmidler'.....	26
Nedlæggelse eller reduktion af 'Talent- og Udviklingspuljen'	27
Afvikling af masterplanspuljen	28
Reduktion af puljen 'Det gode liv på Lolland'	29
Reduktion af materialeindkøb.....	30
Reduktion af bibliotekernes events, aktiviteter og udstillinger	31
Tilskud til Fejø Børne- og Kulturhus	32
Børne- og Skoleudvalget	33
Nedlæggelse af Holeby Landsbyordning A.....	33
Nedlæggelse af Holeby Landsbyordning B.....	35
Reduktion af budgetter til central understøttelse af kompetenceudvikling og ekstraordinære indkøb	36
Demografiregulering af folkeskolen	37
Reduktion af materialetildeling til SFO	38

Nedlæggelse af afdelingslederstilling - Maribo Skole	39
Nedlægge Erhvervsklasser og samorganisering af Praktikklasser og Special10 A.....	40
Nedlæggelse af Horslunde Landsbyordning i kombination med 2-fase skole i Nakskov	41
2-fase skole i Nakskov	43
Nedlægge udskoling på Horslunde Skole	44
Nedlægge områdeledelse i dagtilbud samt etablering af dagplejeenhed.....	45
Afskaffe SSP+ konsulenten.....	46
Boligsocial Helhedsplan	47
Tilpasning af antal skoletilbud i Lolland Kommune og demografiregulering.....	47
Reducere med tre ungeguider	50
Ældre-, Omsorgs- og Sundhedsudvalget	51
Omlægning af klippekortsordning på plejecentre	51
Reduktion af hjælp ved borgeres køb af morgenmad fra Fælleskøkkenet	52
Reduktion af plejeboligkapacitet	53
Tilpasning af akutpladser	54
Social- og Arbejdsmarkedsudvalget	55
Nedlæggelse af paragraf 109, Lolland Krisecenter	55
Ung mor i uddannelse eller job.....	57
Nedlæggelse af medieværkstedet under den sociale virksomhed	58
Økonomi- og Erhvervsudvalget	59
Besparelser på rengøring (administrative bygninger).....	59
Besparelse på administrative bygninger.....	60
Arbejdskraft og bosætning.....	61
Eliteidrætspuljen	62
Handelsaktiviteter i Nakskov, Maribo og Rødby	63
Satsning på klimaområdet (IWAL)	64
Reduktion af antal byrådsmedlemmer	65
Reduktion af budget til byråds- og udvalgsaktiviteter.....	66
Abonnementer	67
Indkøb, IT og bogføring	68

Spareforslag fordelt på udvalg

	2023	2024	2025	2026
Klima-, Teknik- og Miljøudvalget	-3,999	-4,649	-4,649	-4,649
Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget	-3,799	-4,099	-4,099	-4,099
Børne- og Skoleudvalget	-8,342	-13,344	-13,344	-13,344
Ældre-, Omsorgs- og Sundhedsudvalget	-9,200	-14,700	-14,700	-14,700
Social- og Arbejdsmarkedsudvalget	-1,097	-2,279	-2,279	-2,279
Økonomi- og Erhvervsudvalget	-4,950	-5,500	-5,550	-6,550
Besparelser	-31,387	-44,571	-44,621	-45,621

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget

		2023	2024	2025	2026
KTM1	Afskaffelse af gratis billetter til arrangementer på øerne	-0,100	-0,100	-0,100	-0,100
KTM2	Alle afgangse gøres til bestillingsafgange	-0,040	-0,040	-0,040	-0,040
KTM3	Betaling for uledsaget gods til øerne	-0,093	-0,093	-0,093	-0,093
KTM4	Olie og driftstimer besparelse - færre afgangse	-0,216	-0,216	-0,216	-0,216
KTM5	Ændringer i rabatsats for værdikort	-1,200	-1,200	-1,200	-1,200
KTM8	Besparelse på gadelys – tændingstid og drift	-0,150	-0,150	-0,150	-0,150
KTM9	Blå Flag Strande	-0,130	-0,130	-0,130	-0,130
KTM11	Optimering og ensretning af service på idrætsanlæg	-0,800	-0,800	-0,800	-0,800
KTM12	Reduktion i service på Park og Vejområdet	-1,000	-1,650	-1,650	-1,650
KTM13	Ændring af blomsterudsmykning	-0,100	-0,100	-0,100	-0,100
KTM14	Nedlæggelse af rutekørsel til Døllefjelde Marked	-0,060	-0,060	-0,060	-0,060
KTM15	Nedlæggelse af buslinje 712 – Sommerkørsel til Hestehovedet	-0,110	-0,110	-0,110	-0,110
	Klima-, Teknik- og Miljøudvalget i alt	-3,999	-4,649	-4,649	-4,649

Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget

		2023	2024	2025	2026
FKF7	Nedlæggelse eller reduktion af puljen 'Hold Lolland Ren'	-0,200	-0,200	-0,200	-0,200
FKF8	Nedlæggelse eller reduktion af puljen til sommerferieaktiviteter	-0,123	-0,123	-0,123	-0,123
FKF9	Nedlæggelse eller reduktion af puljen 'Frie Kulturmidler'	-0,700	-0,700	-0,700	-0,700
FKF11	Nedlæggelse eller reduktion af 'Talent- og udviklingspuljen'	-0,150	-0,150	-0,150	-0,150
FKF13	Afvikling af masterplanspuljen	-0,300	-0,300	-0,300	-0,300
FKF14	Reduktion af puljen 'Det gode liv på Lolland'	-1,500	-1,800	-1,800	-1,800
FKF17	Reduktion af materialeindkøb	-0,315	-0,315	-0,315	-0,315
FKF21	Reduktion af bibliotekernes events, aktiviteter og udstillinger	-0,230	-0,230	-0,230	-0,230
FKF25	Tilskud til Fejø Børne- og Kulturhus	-0,281	-0,281	-0,281	-0,281
	Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget i alt	-3,799	-4,099	-4,099	-4,099

Børne- og Skoleudvalget

Bemærk, hvis BSU23 prioriteres, udelukker det gennemførelse af BSU1, BSU3 og BSU10, da alle forslag er indeholdt i BSU23. Samtidig udelukker valg af BSU23 forslagene BSU11 og BSU12, se tekst nedenfor.

Hvis BSU10 prioriteres, udelukker det gennemførelse af BSU11 og BSU12, da begge forslag er indeholdt i BSU10.

		2023	2024	2025	2026
BSU1a	Nedlæggelse af Holeby Landsbyordning A	-0,000	-0,000	-0,000	-0,000
BSU1b	Nedlæggelse af Holeby Landsbyordning B	-0,000	-0,000	-0,000	-0,000
BSU2	Reduktion af budgetter til central understøttelse af kompetenceudvikling og ekstraordinære indkøb	-2,000	-2,000	-2,000	-2,000
BSU3	Demografiregulering af folkeskolen	-2,083	-5,000	-5,000	-5,000
BSU4	Reduktion af materialetildeling til SFO	-0,208	-0,500	-0,500	-0,500
BSU5	Nedlæggelse af afdelingslederstilling - Maribo Skole	-0,271	-0,650	-0,650	-0,650
BSU7a	Nedlægge Erhvervsklasser og samorganisering af Praktikklasser og Special10 A	-0,666	-1,600	-1,600	-1,600
BSU10	Nedlæggelse af Horslunde Landsbyordning i kombination med 2-fase skole i Nakskov	-0,000	-0,000	-0,000	-0,000
BSU11	2-fase skole i Nakskov	-0,000	-0,000	-0,000	-0,000
BSU12	Nedlægge udskoling på Horslunde Skole	-0,000	-0,000	-0,000	-0,000
BSU13a	Nedlægge områdeledelse i dagtilbud samt etablering af dagplejeenhed	-1,154	-1,154	-1,154	-1,154
BSU15	Afskaffe SSP+ konsulenten	-0,000	-0,000	-0,000	-0,000
BSU16	Boligsocial Helhedsplan	-1,000	-1,000	-1,000	-1,000
BSU23	Tilpasning af antal skoletilbud i Lolland Kommune og demografiregulering	-0,000	-0,000	-0,000	-0,000
BSU24	Reducere med tre ungeguider	-0,960	-1,440	-1,440	-1,440
	Børne- og Skoleudvalget i alt	-8,342	-13,344	-13,344	-13,344

Ældre-, Omsorgs- og Sundhedsudvalget

		2023	2024	2025	2026
ÆOS1	Omlægning af klippekortsordning på plejecentre	-2,200	-2,200	-2,200	-2,200
ÆOS2	Reduktion af hjælp ved borgeres køb af morgenmad fra Fælleskøkkenet	-2,000	-2,000	-2,000	-2,000
ÆOS3	Reduktion af plejeboligkapacitet	-3,000	-7,000	-7,000	-7,000
ÆOS7	Tilpasning af akutpladser	-2,000	-3,500	-3,500	-3,500
	Ældre-, Omsorgs- og Sundhedsudvalget i alt	-9,200	-14,700	-14,700	-14,700

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget

		2023	2024	2025	2026
SAU2	Nedlæggelse af paragraf 109, Lolland Krisecenter	-0,460	-1,104	-1,104	-1,104
SAU4	Ung mor i uddannelse eller job	-0,337	-0,675	-0,675	-0,675
SAU8	Nedlæggelse af medieværkstedet under den sociale virksomhed	-0,300	-0,500	-0,500	-0,500
Social- og Arbejdsmarkedsudvalget i alt		-1,097	-2,279	-2,279	-2,279

Økonomi- og Erhvervsudvalget

	2023	2024	2025	2026
ØKE101 Besparelse på rengøring (administrative bygninger)	-0,500	-1,000	-1,000	-1,000
ØKE102 Besparelse på administrative bygninger	-0,500	-0,500	-0,500	-0,500
ØKE103 Arbejdskraft og bosætning	-0,250	-0,250	-0,250	-0,250
ØKE104 Eliteidrætspuljen	-0,491	-0,541	-0,591	-0,591
ØKE105 Handelsaktiviteter i Nakskov, Maribo og Rødby	-0,600	-0,600	-0,600	-0,600
ØKE106 Satsning på klimaområdet (IWAL)	-0,209	-0,209	-0,209	-0,209
ØKE107 Reduktion af antal byrådsmedlemmer	0,000	0,000	0,000	-1,000
ØKE108 Reduktion af budget til byråds- og udvalgsaktiviteter	-0,300	-0,300	-0,300	-0,300
ØKE109 Abonnementer	-0,100	-0,100	-0,100	-0,100
ØKE110 Indkøb, IT og bogføring	-2,000	-2,000	-2,000	-2,000
Økonomi- og Erhvervsudvalget	-4,950	-5,500	-5,550	-6,550

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget

KTM1

Forslag **Afskaffelse af gratis billetter til arrangementer på øerne**

Politikområde Kollektiv trafik, havne m.v.

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,100	-0,100	-0,100	-0,100
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Igennem årene har det været kutyme at der på særlige dage som Turismens dag på Fejø, Femø og Askø samt æblets dag på Fejø har været gratis billetter for personer og cykler. Til Fejø kammermusikfestival ydes der tilskud til musikere (bil og personer) samt diverse særtransport af instrumenter.

Opgørelse over gratis billetter til arrangementer for 2018 til 2021.

	2018	2019	2020	2021
Turismens dag Fejø	12.565,00	13.360	Ikke afholdt	Ikke afholdt
Turismens dag Femø	37.155,00	18.185,00	Ikke afholdt	5.940,00
Turismens dag Askø	Ikke afholdt	18.350,00	Ikke afholdt	Ikke afholdt
Æblets dag Fejø	40.765,00	42.200,00	Ikke afholdt	27.065,00
Fejø kammermusikfestival	Ikke afholdt	17.830,00	6.240,00	7.010,00
I alt kr.	90.485,00	117.740,00	6.240,00	40.015,00

Effekt:

Det anslås at der i et normalt år med 5 arrangementer vil være en merindtægt anslået til kr. 100.000 kr., hvis gratisbilletterne afskaffes.

Forslag **Alle afgange gøres til bestillingsafgange**
 Politikområde Kollektiv trafik, havne m.v.

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,040	-0,040	-0,040	-0,040
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

For at undgå at sejle tomme ordinære dobbeltture gøres alle afgange på Askø og Femø overfarten til bestillingsafgange. Alle aftenafgange efter kl. 1900 på Fejø overfarten gøres ligeledes til bestillingsafgange.

Der kan kun bestilles via nyt bookingsystem eller der kan fås hjælp til bookninger i billetkontorets åbningstid. Telefontjenesten direkte til færgerne vedr. bookninger nedlægges permanent.

Regler for bestilling:

Askøfærgen:

Afgang Bandholm mandag til fredag kl. 0600. kl. 0735. Lørdag kl. 0630 kl. 0735 og søndag kl. 0730 bestilles inden kl. 1800 dagen før.

Afgang Askø mandag til fredag kl. 0630 kl. 0810, lørdag kl. 0705, kl. 0810 og søndag kl. 0800 bestilles inden kl. 1800 dagen før.

Øvrige afgange frem til kl. 1730 kan bestilles 3 timer før afgang.

Alle aftenafgange skal bestilles inden kl. 1800.

Femøfærgen:

Afgang Kragenæs mandag til lørdag kl. 0500 kl. 0710, søndag kl.0545 kl. 0745 bestilles inden kl. 1800 dagen før.

Afgang Femø mandag til lørdag kl.0600 kl. 0815, søndag kl. 0645 kl. 0845 bestilles inden kl. 1800 dagen før.

Øvrige afgange frem til kl. 1800 kan bestilles 3 timer før afgang.

Alle aftenafgange skal bestilles inden kl. 1800.

Fejøfærgen:

Alle aftenafgange efter kl. 1900 skal bestilles inden kl. 1800

Effekt:

Der kan spares en del ordinære dobbeltture om året.

Anslået besparelser i drift: kr. 40.000

Kan implementeres fra 1. januar 2023

Forslag **Betaling for uledsaget gods til øerne**
 Politikområde Kollektiv trafik, havne m.v.

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,093	-0,093	-0,093	-0,093
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Betaling for uledsaget gods til øerne.

Færgerne fragter meget uledsaget gods til øerne hele året. Lolland Færges fart har udgifter til vedligehold af traktorer, gaffeltruck og vogne samt indkøb af nye vogne.

Der opkræves betaling for håndtering af uledsaget gods til øerne.

Pakker: under 20 kg kr. Gratis

Gods på palle til 100 kg kr. 25,00

Gods på palle til 500 kg kr. 40,00

Gods på palle/Big bag over 500 kg kr. 60,00

Rederivogn inkl. 500 kg gods kr. 60,00

Transport af pakker og gods beregnes både til og fra øerne.

Håndtering anslået pr. uge:

Gods på palle til 100 kg 10 stk. (kr. 13.000/år)

Gods på palle til 500 kg. 10 stk. (kr. 20.000/år)

Rederivogn inkl. 500 kg gods 15 stk. (kr. 45.000/år)

Trailere ejet af erhverv på øerne (kr. 15.000/år)

Anslået tilpasning/ekstra indtægt kr. 93.000 om året.

Effekt:

Øboerne/sommerhusejere vil fremover skulle betale et mindre beløb for håndtering af gods til øerne. Beløbet kan blandt andet anvendes til vedligehold af traktorer, truck og vogne.

Forslaget kan implementeres fra 1. januar 2023.

Forslag **Olje og driftstimer besparelse - færre afgange**

Politikområde Kollektiv trafik, havne m.v.

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,216	-0,216	-0,216	-0,216
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Der udtages 1 ordinær dobbelt tur til Askø, Femø hver dag hele året (365 dage). På Fejø udtages 2 dobbeltture kun på hverdage (mandag til fredag) hele året. (260 dage)

Besparelse i olie.

Askø overfarten olieforbrug pr. dobbelt tur, 24 liter, besparelse 12 måneder 8760 liter.

Fejø overfarten olieforbrug pr. dobbelt tur, 19,5 liter, besparelse 260 dage 10.140 liter.

Femø overfarten olieforbrug pr. dobbelt tur, 80 liter, besparelse 12 måneder 29.200 liter.

I alt 48.100 liter á kr. 4,50 i alt kr. 216.450,00

Forslag til Sejlplan fra 1. januar 2023.

Askø: ændres fra 7 ordinære dobbeltture til 6 mandag til lørdag, søndag fra 5 til 4.

Mandag - fredag		Lørdag		Søn-og helligdage	
Afg Bandholm	Afg Askø	Afg Bandholm	Afg Askø	Afg Bandholm	Afg Askø
06:00 A1	06:30 A1	06:30 A1	07:05 A1	07:30 A1	08:00 A1
07:35	08:15	07:35	08:15	09:30	10:10
09:30	10:05	09:30	10:05	12:30	13:10
12:30	13:10	12:30	13:10	14:15	15:00
14:15	15:00	14:15	15:00	15:40	16:15
15:50	16:30	15:50	16:30	17:30 A1	18:10 A1
17:10	17:45	17:10	17:45	18:40 A5	19:15 A5
18:30 A1	19:10 A1	18:30 A1+A4	19:10 A1+A4	21:00 A1	21:30 A1
20:00 A2 fredag	20:30 A2 fredag				
21:30 A1 sejles ikke fredag	22:00 A1 Sejles ikke fredag	22:30 A1	23:00 A1		

A1 = bestillingsture

Femø: ændres fra 7 ordinære dobbeltture mandag til fredag til 6, søndag fra 5 til 4.

Mandag - fredag		Lørdag		Søn-og helligdage	
Afg Kragenæs	Afg Femø	Afg Kragenæs	Afg Femø	Afg Kragenæs	Afg Femø
05:00 F1	06:00 F1	05:00 F1	06:00 F1	05:45 F1	06:45 F1
07:10	08:15	07:10	08:15	08:30	09:45
09:40	10:40	09:40	10:40	11:55	13:00
11:55	12:55	11:55	12:55	14:00	15:00
14:05	15:00	14:05	15:00	16:00	17:00
16:05	17:00	16:05	17:00	19:00 F1	20:00 F1
19:00 F1	20:00 F1	19:00 F1	20:00 F1	21:30 F1	22:30 F1
21:50 F1	22:45 F1	21:50 F1	21:50 F1		

F1 = Bestillingsture

Fejøl: ændres fra 20 ordinære dobbeltture til 18, mandag til fredag. På lørdage samt søn og helligdage ingen ændringer

Mandag - fredag		Lørdag		Søn-og helligdage	
Afg Fejøl	Afg Kragenæs	Afg Fejøl	Afg Kragenæs	Afg Fejøl	Afg Kragenæs
	05:15				
05:30	05:45				
06:05	06:25				
06:45	07:10				
07:30	08:00				
09:00	09:50				
10:10	10:50				
11:10	11:50				
12:10	12:50				
13:10	13:50				
14:10	15:00				
15:20	15:50				
16:10	16:30				
16:50	17:10				
17:30	17:50				
18:30	20:00				
20:30	21:00				
21:30	22:00				
22:15	23:40 C1				
23:55 C1					

C1 = Bestillingsture

Vedrørende olieprisen: Olieprisen er beregnet til kr. 4,50 pr. liter. Ved beregningen marts 2022 er prisniveauet på kr. 7,00 grundet krigen i Ukraine. Det er forventet at olieprisen vil falde til normale forhold i overslagsårene. Prisen er dog kun et gæt og kan meget vel være højere, hvilket så vil betyde en større besparelse.

Der må forventes modstand fra øboerne omkring forslaget da det vil ændre serviceniveauet til øerne.

Effekt:

Der kan spares 48.100 liter olie samt 1460 driftstimer på HVM og HJM for alle 3 færges i drift.

Forslaget kan implementeres fra 1. januar 2023.

Forslag **Ændringer i rabatsats for værdikort**
 Politikområde Kollektiv trafik, havne m.v.

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-1,200	-1,200	-1,200	-1,200
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

For at få billigere billetter til Askø, Fejø og Femø indførtes for år tilbage et værdikort. Der er 4 typer af værdikort. Typerne er inddelt alt efter hvor stort et beløb man indbetaler på kortet.

Værdikort typer:

Type A: man betaler kr. 200,00 og får indsat på værdikortet kr. 250,00 (20 procent rabat)

Type B: man betaler kr. 500,00 og får indsat på værdikortet kr. 675,00 (25,93 procent rabat)

Type C: man betaler kr. 1000,00 og får indsat på værdikortet kr. 1500,00 (33,3 procent rabat)

Type D: man betaler kr. 1500,00 og får indsat på værdikortet kr. 2400,00 (37,50 procent rabat)

Der er et førstegangs gebyr for kortet på kr. 50,00.

Værdikortet kan anvendes til betaling af billetter gældende for personbiler, børn 4-16 år, voksne, private trailere, busser samt cykler, knallerter og motorcykler.

Værdikortet kan ikke anvendes til betaling for enheder som modtager godstilsbud.

Den samlede rabat udgjorde i 2021, forskellen mellem det som blev betalt og beløbet som blev indsat på værdikortet, Kr. 1.603.600,00

Kortet anvendes af få fastboende, ejere af fritidsboliger, enkelt turister eller familier til fastboende.

Hvis kortet afskaffes, kan der forventes modstand for forslaget fra ovennævnte brugere.

Effekt:

Hvis man nedsatte alle korttyper til højst at udløse 10 procent ville dette medføre en merindtægt på kr. 1.200.000

Forslaget kan implementeres fra 1. januar 2023.

Forslag **Besparelse på gadelys – tændingstid og drift**

Politikområde Veje og grønne områder

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,150	-0,150	-0,150	-0,150
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Tændingstid for gadelys tilpasses solens op og nedgangstider, serviceniveau for udbedring af fejl på anlægget forhandles til andet niveau.

Effekt:

Gadelyset tændingstider vil ændres 15 til 30 minutter per dag.

Forslag **Blå Flag Strande**
 Politikområde Veje og grønne områder

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,130	-0,130	-0,130	-0,130
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Medlemskab af nuværende blå flag ordning for Lolland Kommunes badestrande, kan undlades og serviceniveau kan derved ændres.

Effekt:

Serviceniveau tilpasses den daglige drift.
 Indlejning af toiletter og vedligehold af disse undlades.
 Besparelse i forbrugsudgifter og mandtimer.

Forslag **Optimering og ensretning af service på idrætsanlæg**
 Politikområde Veje og grønne områder

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,800	-0,800	-0,800	-0,800
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Alle idrætsanlæg gennemgås for optimering af anlæg.
 Der tænkes ikke nedlæggelse af anlæg, men tilpasning af anlægsstørrelser i forhold til antal brugere.
 Der er dags dato forskellige serviceniveauer på anlæg, afhængig af hvor de er placeret, dette ensrettes efter lighedsprincippet.
 Her vurderes på antal boldbaner, kridtning af samme, antal tennisbaner, udlægning af grus, vanding af boldbaner og tennisbaner, renholdelse af alle anlæg herunder opsamling af smidt affald.
 Der er særtaftaler for enkelte anlæg, dette vurderes med tanke på ophør.

Effekt:

Forhold som grus på tennisbaner og vanding af tennis og fodboldanlæg, vurderes at kunne optimeres med overdragelse af ansvar og økonomi til klubberne, for at kunne minimere forbrug og derved opnå en reduktion og energioptimering.

Forslag **Reduktion i service på Park og Vejområdet**
 Politikområde Veje og grønne områder

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-1,000	-1,650	-1,650	-1,650
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

I takt med højkonjunktur og effekterne af krisen i Ukraine ser vi p.t. en større prisstigning på asfalt, brændstof, varekøb generelt. I stedet for at søge en tillægsbevilling på prisstigningerne, foreslås det at sænke serviceniveauet ved at tilpasse bemanningen, så det mindre indkøb omsættes til mindre indsats.

Serviceniveauet tilpasses i nedadgående retning, for områder som asfaltarbejde, grønne områder, skovningsområde og vare- og bilforbrug.

Parallelt hermed arbejdes der med at beskrive en model, hvor der arbejdes i en 4 dages arbejdsuge, hvilket over tid vil sikre en mere effektiv arbejdstid, idet pauser mm. tilrettelægges på en mere hensigtsmæssig måde. Forslaget har været drøftet med den faglige organisation, men skal behandles administrativt i MED-systemet og derfor er gevinsten anslået til 1 mio. kr. i 2023 og 1,650 mio. kr. i overslagsårene under forudsætning af, at den 4 dages arbejdsuge kan effektueres i 2024.

Effekt:

Serviceniveau vil ændres til lavere niveau. Da Park&Vej er rammestyret er det ikke muligt præcist at pege på, hvad det fremadrettede serviceniveau vil være. Forbruget vil alt andet lige afhænge af, hvordan forbruget inden for det samlede rammebudget udvikler sig.

På personalesiden vil forslaget betyde, at der fremadrettet vil være færre, der får mulighed for at overgå til ansættelse under særlige vilkår i Park&Vej fordi forslaget forudsætter en drift med fuld effektivitet og fuld forrentning på alt materiel.

Forslag **Ændring af blomsterudsmykning**
 Politikområde Veje og grønne områder

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,100	-0,100	-0,100	-0,100
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Udsmykning af gadebilledet foregår dags dato med forskellige områder med forårsblomster, sommerblomster og stauder.

Et skift mellem forårsblomster og sommerblomster planlægges ændret, så der fremover vil blive plantet stauder alle steder.

Disse skal selvfølgelig også passes, men der skal ikke vandes så meget og udgifter til mandtimer samt indkøb for udskiftninger reduceres.

Effekt:

Der vil blive en ny måde at se beplantningerne på. Et skift i serviceniveau giver altid bemærkninger. Den største forskel vil være i Nakskov, hvor der har været både forårs- og sommerblomster. I øvrige byer er der langsomt de seneste år ændret til staudebeplantninger.

Forslag **Nedlæggelse af rutekørsel til Døllefjelde Marked**
 Politikområde Kollektiv trafik, havne m.v.

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,060	-0,060	-0,060	-0,060
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Lolland Kommune har i flere år, i samarbejde med Movia og Guldborgsund kommune oprettet særlige busruter på tværs af kommunerne, som alene kører til og fra Døllefjelde marked (i Storebededags ferien) både i dag og nattetimerne. En af disse ruter ender i Lolland Kommune.

Døllefjelde marked blev senest afviklet på ordinær vis i 2019, 2020 var helt aflyst grundet corona og i 2021 blev der ligeledes grundet corona alene afholdt et minimeret marked i sensommeren.

Implementering:

Kan få fuld virkning fra 2023.

Forslag **Nedlæggelse af buslinje 712 – Sommerkørsel til Hestehovedet**
 Politikområde Kollektiv trafik, havne m.v.

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,110	-0,110	-0,110	-0,110
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Denne busrute kører kun i tiden 27. juni til 5. august altså i skolernes sommerferie og er indført i et forsøg på at skabe bedre muligheder for, at turister kan komme fra lystbådehavn og campingplads ind til byen og tilsvarende retur.

For lokale optimeres mulighederne for at komme let på stranden, restaurant, legeplads med videre ligeledes i sommerperioden.

Der køres fra klokken cirka 11 til 23. Cirka timedrift.

Antal passagerer i 2021: 1.017
 Selv finansieringsgrad: 7 procent

År 2021 var det første år, hvor denne rute kørte på forsøgsbasis.

Implementering:

Kan få virkning fra 2023.

Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget

Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget

FKF7

Forslag **Nedlæggelse eller reduktion af puljen 'Hold Lolland Ren'**
Politikområde Folkeoplysning og Idræt

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,200	-0,200	-0,200	-0,200
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Hold Lolland Ren er et projekt, der blev igangsat i 2009. Man honorerer foreninger, der gør en særlig indsats for genbrug, forskønnelse og renholdelse af Lolland Kommune. Der er afsat en pulje, og denne anvendes til at honorere foreninger, der eksempelvis deltager i renholdelse af strande, offentlige anlæg og lignende.

Der er et samlet budget i puljen på kr. 386.000. En fuld nedlæggelse af puljen vil betyde, at en del foreninger mister muligheden for en indtægt ved at deltage i Hold Lolland Ren. Samtidig vil en del områder i Lolland Kommune ikke blive renholdt. Ved en reduktion af puljen vil provenuet for opgaven falde, og der er en risiko for, at foreningerne ikke finder opgaven lige så attraktiv som i dag.

Forslag **Nedlæggelse eller reduktion af pulje til sommerferieaktiviteter**
Politikområde Folkeoplysning og idræt

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,123	-0,123	-0,123	-0,123
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Der er afsat en pulje, og denne anvendes til at honorere foreninger, der gør en særlig indsats i sommerferien for at aktivere børn og unge.

Der er et samlet budget for puljen på 0,223 mio. kr. En nedlæggelse af puljen vil betyde, at en del foreninger mister muligheden for en indtægt ved at deltage i sommerferieaktiviteter, og en del børn og unge mister muligheden for at komme ud og få afprøvet nye som kendte aktiviteter. En reduktion af puljen vil betyde, at det bliver mindre attraktivt for foreningerne at udbyde sommerferieaktiviteter, hvorfor aktiviteterne muligvis vil blive reduceret.

Forslag **Nedlæggelse eller reduktion af puljen 'Frie Kulturmidler'**

Politikområde Kultur

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,700	-0,700	-0,700	-0,700
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Lolland Kommunes Frie Kulturmidler har til formål at understøtte, styrke og udvikle de kulturelle aktiviteter/events i kommunen.

Kulturmidlerne kan søges af kulturelle aktører, kulturinstitutioner, foreninger og enkelt personer, som har gode idéer til store og små kulturelle projekter.

Der er et samlet budget for puljen i 2022 på kr. 896.000.

En nedlæggelse eller reduktion af puljen vil betyde, at kulturaktører med flere vil have svært ved at arrangere kulturelle aktiviteter/events i kommunen uden støtte fra Frie Kulturmidler, hvilket vil betyde færre kulturelle tilbud i Lolland Kommune.

Forslag **Nedlæggelse eller reduktion af 'Talent- og Udviklingspuljen'**
 Politikområde Folkeoplysning og idræt

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,150	-0,150	-0,150	-0,150
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Lolland Kommune støtter foreningers og idrætsudøveres talentudvikling, hvor der ses et klubmiljø, der arbejder målrettet med talentudvikling eller hvor der ses et potentiale hos idrætsudøvere, der ikke er tilknyttet en lokal forening, der arbejder med talentudvikling.

Der bevilliges mellem 25 til 50.000 kr. til foreninger – i alt op til 0,155 mio. kr., og der bevilliges mellem 10 til 15.000 kr. til enkeltudøvere - i alt op til 76.000 kr.

Der er god søgning til puljen, så alle midler bliver uddelt. Der er ikke endnu udbetalt støtte fra puljen i går, da deadline for ansøgning er 1. maj 2022.

Forslag **Afvikling af masterplanspuljen**
Politikområde Folkeoplysning og idræt

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,300	-0,300	-0,300	-0,300
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Puljen er blevet til gennem en overførsel af de sparede driftsmidler, der er høstet ved at nedlægge kommunale kulturhuse. Midlerne er ikke disponeret, men formålet er overordnet at løfte driften af de tilbageblevne kulturhuse.

Der er i alt 0,400 mio. kr. i puljen fra 2022. Det anslås, at der bør reserveres cirka 0,100 mio. kr. årligt til en række akutte udeståender for de eksisterende kulturhuse, men at der vil kunne findes cirka 0,300 mio. kr. årligt i besparelse.

Forslag **Reduktion af puljen 'Det gode liv på Lolland'**
 Politikområde Kultur

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-1,500	-1,800	-1,800	-1,800
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Puljen 'Det gode liv på Lolland' støtter projekter, som fremmer det gode liv på Lolland inden for sundhed, fællesskaber, aktivitet (bevægelse, motion), bosætning samt by- og landsbyudvikling. Desuden støttes samarbejde på tværs samt indsatser for udsatte børn og unge.

Puljen er delt op i tre følgende underkategorier:

- 1) Kr. 450.000 til tilskud til udsatte børn og unges deltagelse i fritidsaktiviteter, træningslejr, sportstøj, udstyr med mere hvoraf BROEN Lolland administrerer og uddeler kr. 150.000 af beløbet*
- 2) Kr. 550.000 til mindre projekter hvor formålet er sundhedsfremme, flere aktive borgere, udvikling af lokalsamfund, bosætning. Der gives tilskud op til kr. 50.000 pr. projekt**
- 3) Kr. 1.000.000 til større strategiske projekter inden for puljens fokusområder (i 2023 lyder puljen på kr. 700.000). Der gives tilskud på min. Kr. 50.000 pr. projekt***

*Tilskud til børns deltagelse i fritidsaktiviteter kan søges af alle, der er i kontakt med børn og unge, som vurderer, at der ligger en social eller økonomisk barriere til grund for, at barnet ikke deltager i fritidsaktiviteter. Det kan eksempelvis være pædagoger, sagsbehandlere, foreningsledere. Puljen har eksisteret i mange år og bliver hvert år brugt op.

**Puljen kan søges af borgergrupper, borgerforeninger, alle typer organisationer, herunder frivillige foreninger, selvejende institutioner. I 2021 som delvist var ramt af corona var der kr. 47.700 tilbage i denne del af puljen ved årets afslutning.

*** Borgergrupper, borgerforeninger, alle typer organisationer, herunder frivillige foreninger, selvejende institutioner og virksomheder kan søge.

Der kan desuden gives støtte til kommunale aktører, hvis de indgår i et konkret samarbejde med andre civilsamfundsaktører. I 2021 var der kr. 239.000 tilbage i denne del af puljen ved årets afslutning.

Puljerne til bosætning, landsbyer, udsatte børn og sundhed på tværs blev pr. 1. januar 2020 samlet i puljen Det gode liv på Lolland, som følger af budgetforliget.

Forslag **Reduktion af materialeindkøb**
Politikområde Kultur

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,315	-0,315	-0,315	-0,315
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Materialekontoen reduceres med 15 procent.

Reduktionen foreslås hentet på materialetyperne spil, film, musik, andet AV-materiale og lydbøger samt aviser, tidsskrifter og læsekredsmaterialer. Desuden ved en nedsættelse af lånevoten for e-bøger og e-lydbøger via eReolen.

Forslag **Reduktion af bibliotekernes events, aktiviteter og udstillinger**
Politikområde Kultur

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,230	-0,230	-0,230	-0,230
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Omfanget af borgerrettede aktiviteter nedsættes med 30 procent for bibliotekerne som helhed.

Reduktionen omfatter blandt andet foredrag, børnerettede events, læsekredse, udstillinger med mere og de dertil knyttede personaleressourcer.

Forslag **Tilskud til Fejøl Børne- og Kulturhus**
 Politikområde Kultur

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,281	-0,281	-0,281	-0,281
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Der er indgået en driftsoverenskomst med den selvejende institution Fejøl Børne- og Kulturhus om drift af et Børne- og Kulturhus på Fejøl.

Aftalen er indgået til sikring af, at der eksisterer et Børne- og Kulturhus på Fejøl, som giver det fornødne grundlag for en øget bosætning på øen og at fastholde og udvikle fritids- og kulturtilbud til gavn og glæde for øens borgere samt at styrke og udvikle turismen på øen.

Som en del af grundlaget for driftsoverenskomsten indgår fortsat drift og udvikling af Fejøl Lokalhistoriske Arkiv, Fejøl Museum, Fejøl Bibliotek, Fejøl Hallen samt at stille lokaler til rådighed for øens foreninger og øvrige aktiviteter.

Jf. overenskomsten modtager Kulturhuset et tilskud på 0,536 mio. kr. (2018-priser) til følgende: Pedel og rengøring (0,150 mio. kr.), vedligeholdelse (0,220 mio. kr.), forsikring, el, vand, varme mv. (0,166 mio. kr.).

Prisfremskrevet udgør tilskuddet 0,574 mio. kr. i år 2022. Når momsens er fratrukket, vil det netto betyde en besparelse på 0,431 mio. kr.

Man kan vælge ikke at indgå en ny aftale fra 1. januar 2023 og frem. Hvis man ikke indgår en ny aftale, vil det formentlig have konsekvenser for driften af Kulturhuset og aktiviteterne/foreningslivet i huset.

Børne- og Skoleudvalget

Børne- og Skoleudvalget

BSU1a

Forslag **Nedlæggelse af Holeby Landsbyordning A**
Politikområde Undervisning

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-3,645	-8,789	-8,789	-8,789
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

I maj 2021 blev Lolland Kommune bekendt med udfordringerne i bygningsmassen på Holeby Landsbyordning, Horslunde Landsbyordning og STU i Hunseby. Den konstruktion, der var brugt i 1960'erne havde man fundet ud af var uholdbar, og på baggrund af en henvendelse fra Aalborg Kommune blev der iværksat en undersøgelse af forholdene i Lolland Kommune.

På den helt korte bane blev dele af bygningerne spærret af pga. nedstyrtningsfare, og i løbet af sommerferien blev bygningerne midlertidigt udbedret idet der alene i Holeby blev skruet 6000 bolte ind i væggene for at stabilisere bygningerne. Sikkerheden for stabilitet er kun vurderet sikret i 2 år med den midlertidige løsning. Derfor er det ikke en mulighed at fortsætte med skoledrift uden renovering.

Siden da har der været nedsat en byggestyregruppe, der skulle undersøge mulige løsninger for renovering på den længere bane. Det estimeres for nuværende af Service og Bygninger, at renovering af Holeby Skole vil koste mellem 50 og 100 mio. kr. Denne renovering indbefatter dog ikke indvendig ajourføring, og således vil de gamle gulve, indretning, osv. fortsat bestå på trods af en renovering i det prisleje. Skolen vil således fortsat indvendig fremstå som en skole, der er bygget for mere en 50 år siden.

Denne store udgift til renovering skal foretages, hvis skolen skal bevares, og derfor er de 50-100 mio. indirekte en del af besparelspotentialet.

Spareforslaget indebærer, at Holeby Landsbyordning nedlægges i sit fulde omfang. Det vil sige Skole, SFO samt børnehaven og skovbørnehaven nedlægges. Der fremlægges et alternativ forslag, BSU 1B, hvor skovbørnehaven som satellit til en anden børnehaven bevares.

Elevgrundlaget for at drive skole i Holeby har været støt faldende de seneste år. Der er for nuværende indskrevet 100 elever til skoleåret 2022 til 2023. Det svarer til, at 63 procent af eleverne i skoledistriktet vælger Holeby Skole. Ud af dem der ikke vælger Holeby Skole, vælger langt størstedelen et skoletilbud i Maribo på enten Maribo Skole eller Sankt Birgitta. Det må forventes, at flere forældre fremadrettet vil vælge et skoletilbud i Maribo med dette forslag.

Eleverne på Holeby Skole vil efter en nedlukning, kunne gå på Rødby Skole, der ligger cirka 6,5 kilometer væk. På Rødby Skole er der generelt plads i klasserne, til at modtage elever fra Holeby Skole, det er således kun nødvendigt at oprette en ekstra klasse som det ser ud lige nu. De børn der i dag benytter dagtilbuddet, vil blive tilbudt plads i Rødby eller Maribo afhængig af deres bopæl.

Nogle elever vil opleve øget transport til og fra skole. Der kan i den forbindelse være afledte udgifter ved forslaget, til bustransport af elever der får ret til betalt buskort.

Der er generelt rekrutteringsudfordringer på skoleområdet i Lolland Kommune, derfor vil en stor del af personalet i Holeby Landsbyordning, kunne tilbydes ansættelse andetsteds i Lolland Kommune. Forslaget samler kommunens indsats på færre matrikler med større faglige miljøer og kan måske bidrage til at styrke fagligheden og dermed rekrutteringsgrundlaget.

Forslaget implementeres gennem ændring af skoledistrikterne med effekt fra august 2023. Her vil Holebys skoledistrikt fortrinsvis tillægges Rødby, men balanceres op mod Maribo.

Forslag **Nedlæggelse af Holeby Landsbyordning B**
 Politikområde Undervisning

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-3,227	-8,371	-8,371	-8,371
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Forslaget er et alternativ til BSU 1A hvor Skovbørnehaven, der i dag er tilknyttet Holeby Landsbyordning, bevares som satellitinstitution koblet sammen med et andet dagtilbud, f.eks. Vandløppen i Rødby.

Forskellen til BSU 1A besparelspotentialet er de udgifter der er i forbindelse med buskørsel til og fra skoven samt udgifter til bygninger.

Forskellen til besparelspotentialet i BSU 1A er 0,418 mio. kr.

Forslag **Reduktion af budgetter til central understøttelse af kompetenceudvikling og ekstraordinære indkøb**
 Politikområde Dagtilbud og Undervisning

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-2,000	-2,000	-2,000	-2,000
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Med den nye skole- og dagtilbudsstruktur, der blev godkendt af byrådet i juni 2019, blev det samtidig besluttet at budgettet ud fra en tildelingsmodel skulle tilgå den enkelte skole/dagtilbud. Der er således ikke længere store buffere eller puljer centralt i sektoren, men der er dog en pulje til at understøtte den strategiske kompetenceudvikling, som det vurderes vigtigt at drive med på tværs af kommunens skoler – fx ifb. med udvikling af almenskolerne kompetencer til at rumme elever, der tidligere blev visiteret til specialundervisning. Ved en reduktion af budgettet vil de decentrale enheder opleve at skulle afholde udgifter, der før blev understøttet af sektoren. Der har de seneste par år ikke været fuld budgetudnyttelse på disse områder, men omvendt har kompetenceudviklingsaktiviteter mm. været reduceret pga. corona. Dog vurderes de negative effekter af forslaget samlet set at være mindre.

Forslag **Demografiregulering af folkeskolen**
 Politikområde Undervisning

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-2,083	-5,000	-5,000	-5,000
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Den godkendte tildelingsmodel sikrer en balanceret tildeling mellem små og store skoler. I den eksisterende tildelingsmodel er der en grundlæggende tildeling til det antal klasser, vi kan forudse pr. 1/8 og derudover en tildeling pr. elev.

Når børnetallet falder, vil antallet af klasser falde ud fra et uforudsigeligt mønster, og det er kun en konkret vurdering, der kan svare på, hvor man kan lægge klasser sammen.

I budget 2022 vedtog Byrådet en demografiregulering af folkeskolen ud fra en konkret vurdering af et mindre behov for klassetildeling. Ud fra en vurdering af børnetallet i 2023 foreslås en yderligere demografiregulering, idet antallet af skoleelever fortsat falder.

Den nuværende skolestruktur i Lolland Kommune er kendetegnet ved et ønske om at have lokale skoletilbud i hele kommunen. Det betyder, at nogle skoletilbud har en relativ stor økonomisk volumen, i forhold til hvor mange elever der går, det vil sige at prisen per elev er høj. De høje elevpriser på de mindre skoler fremkommer, da udgiften til en lærer eller pædagog i udgangspunktet er den samme, om der er 10 eller 20 børn i en klasse.

Skolestrukturen er en primær årsag til, at det kan være svært at tilpasse sig et faldende elevtal. Besparelsen per elev på en lille skole er i omegnen af 15.000 kr. per elev ved elevtalsfad, mens kommunens finansiering falder med omkring 85.000 kr. per borger i folkeskolealderen ved befolkningstilbagegang.

Det forventes, at en rammereduktion på 5,000 mio. kr. kan opnås ved naturlig afgang som en generel tilpasning til et lavere elevtal.

Forslaget kan implementeres fra august 2023, hvor skoleåret 2023/2024 starter.

Forslag **Reduktion af materialetildeling til SFO**
 Politikområde Fritidstilbud

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,208	-0,500	-0,500	-0,500
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

I tildeling af budget til SFO indgår en tildeling til materialer med videre. Tildelingen er på niveau med hvad der også tildeles til indkøb af materialer, bøger med videre i skoler.

Det vurderes, at SFO-tilbuddene ikke nødvendigvis har samme udgiftsbehov for materialer som for eksempel skolerne. Det forslås derfor at reduceres tildelingen af materialebudgetter i SFO med en tredjedel.

Beløb før og efter og i forhold til skole og dagtilbud.

Forslag **Nedlæggelse af afdelingslederstilling - Maribo Skole**
 Politikområde Undervisning

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,271	-0,650	-0,650	-0,650
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Mariboskole har i dag en SFO-leder, en afdelingsleder på hver af de 2 matrikler samt en skoleleder. På grund af de 2 matrikler har Maribo Skole således i dag en leder mere end skoler med én matrikel. På begge matrikler kan sikres ledelsesmæssig tilstedeværelse, selvom ledelsen nedskaleres fra 4 til 3 som de øvrige skoler.

Ved vedtagelsen af den nuværende skolestruktur og den tilhørende ledelsesstruktur vurderede man politisk, at det var nødvendigt at tilføre en ekstra ledelsesmæssig ressource i form af en afdelingsleder pga. elevtallet i overbygningen på Maribo skole, Borgerskole afdelingen. Maribo skole modtager elever fra Landsbyordningen Østoftes fra 7. klasse. Dette forhold er fortsat gældende.

Forslaget kan implementeres fra august 2023.

Forslag **Nedlægge Erhvervsklasser og samorganisering af Praktikklasser og Special10 A**
 Politikområde Undervisning

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,666	-1,600	-1,600	-1,600
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Der findes i dag tilbud der er forankret i almenområdet, som dels minder om hinanden, og dels allerede i dag i praksis er samorganiseret.

Der er på Maribo Skole og Byskolen tilbuddene Erhvervsklasse, Praktikklasser og Special10.

Erhvervsklasse er et almentilbud, mens Praktikklasser og Special10 er visiterede tilbud. Erhvervsklasse og Special10 er rammefinansierede tilbud, mens Praktikklasser er takstfinansieret af de skoler, der visiterer deres elever til tilbuddet.

I praksis er især Praktikklasser og Special10 tilbud, der er organiseret sammen, hvor eleverne deltager i undervisning på tværs af tilbuddene.

I den nuværende tildelingsmodel rammefinansieres erhvervsklasser og Special10 med henholdsvis 0,8 mio. kr. og 1,4 mio. kr. Praktikklasser finansieres med en takst på 122 tusind kr. per elev der visiteres.

Med forslaget nedlægges Erhvervsklasser og Special10 lægges ind under Praktikklasser. Da praktikklasser er et takstfinansieret tilbud, vil nogle skoler opleve, at skulle betale takst i et 10. skoleår, hvor det 10. skoleår i Special10 førhen var et gratis tilbud for de skoler, der afgav eleven. Det foreslås derfor at føre rammefinansieringen på 2 gange 1,4 mio. kr. vedrørende Special10 tilbage til almenområdet, som derved får øget deres inklusionsmidler en smule. De skoler der således skal betale for at have elever i et 10. skoleår i praktikklasser, får finansiering til dette.

Forslaget kan implementeres fra august 2023.

Forslag **Nedlæggelse af Horslunde Landsbyordning i kombination med 2-fase skole i Nakskov**
 Politikområde Undervisning

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-5,026	-12,063	-12,063	-12,063
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

I maj 2021 blev Lolland Kommune bekendt med udfordringerne i bygningsmassen på Holeby Landsbyordning, Horslunde Landsbyordning og STU i Hunseby. Den konstruktion, der var brugt i 1960'erne havde man fundet ud af var uholdbar, og på baggrund af en henvendelse fra Aalborg Kommune blev der iværksat en undersøgelse af forholdene i Lolland Kommune.

På den helt korte bane blev dele af bygningerne spærret af pga. nedstyrtningsfare, og i løbet af sommerferien blev bygningerne midlertidigt udbedret idet der alene i Holeby blev skruet 6000 bolte ind i væggene for at stabilisere bygningerne. Sikkerheden for stabilitet er kun vurderet sikret i 2 år med den midlertidige løsning. Derfor er det ikke en mulighed at fortsætte med skoledrift uden renovering.

Siden da har der været nedsat en byggestyregruppe, der skulle undersøge mulige løsninger for renovering på den længere bane. Det estimeres for nuværende af Service og Bygninger, at renovering af Horslunde Landsbyordning vil koste mellem 50 og 100 mio. kr. Denne renovering indbefatter dog ikke indvendig ajourføring, og således vil de gamle gulve, indretning, osv. fortsat bestå på trods af en renovering i det prisleje. Skolen vil således fortsat indvendig fremstå som en skole, der er bygget for mere end 50 år siden.

Denne store udgift til renovering skal foretages, hvis skolen skal bevares, og derfor er de 50-100 mio. indirekte en del af besparelspotentialet.

Spareforslaget indebærer, at skoledelen af Horslunde Landsbyordning nedlægges. Der vil fortsat være dagtilbud bestående af dagpleje og børnehave i lokalområdet.

For at realisere dette spareforslag kræver det, at der samtidig med nedlæggelse af Horslunde Landsbyordning etableres en 2-fase skole i Nakskov. Den primære besparelse findes ved at klasseoptimere de meget små årgange i Horslunde landsbyordning med de eksisterende årgange på skolerne i Nakskov. For at sikre en reel besparelse vil det kræve, at man samtidig lægger de to skoler i Nakskov sammen. Der vil være en væsentlig mindre besparelse, hvis eleverne fra Horslunde Landsbyordning skulle gå på den ene af de to skoler i Nakskov eller alternativt i Søllested Landsbyordning. Besparelsen i dette scenarie vil begrænse sig til en besparelse på ledelse og administration samt bygningsdrift.

Med de nuværende elevtal ville der være behov for 9 færre klasser, såfremt man etablerede en 2-fase skole i Nakskov og nedlukkede Horslunde Landsbyordning. Den nye samlede skole i Nakskov vil blive kommunes langt største skole med ca. 950 elever fordelt på to matrikler.

Det er et meget omfangsrigt spareforslag, der ligeledes kræver investeringer. Derfor fremlægges der sammen med dette spareforslag et anlægsønske, der sikrer at faciliteterne på de to matrikler stemmer overens med brugen af de to matrikler på den nye fælles skole i Nakskov. Det kræver f.eks. flere faglokaler i udskolingen, når man går fra at være en 2 eller 3 sporet skole til at være en 5 til 6 sporet skole.

For eleverne i Horslunde vil der være en øget transport til og fra skole. Der skal etableres en velfungerende bustransport til og fra skole, hvilket vil have afledte udgifter til øgede udgifter i forbindelse med bustransport.

Horslunde er et skoledistrikt hvor der er relativ stor søgning til andre skoler end distriktsskolen. Horslunde Landsbyordning har således mellem 40 og 45 % af de elever der bor i skoledistriktet. En del elever i skoledistriktet vælger allerede i dag folkeskolen på en af de to Nakskov skoler, mens andre vælger privatskole enten på Horslunde Realskole eller på en af de to privatskoler i Nakskov. Det må forventes, at nogle elever vil fortsætte deres skolegang på Horslunde Realskole fremfor at fortsætte på en 2-fase skole i Nakskov.

I lighed med bygningssituationen i Holeby estimeres det for nuværende af Service og Bygninger, at renovering af Horslunde Skole vil koste mellem 50 og 100 mio. kr. Denne store udgift til renovering skal foretages, hvis skolen skal bevares, og derfor er de 50-100 mio. indirekte en del af besparelspotentialet. Sikkerheden for stabilitet er kun vurderet sikret i 2 år med den midlertidige løsning. Derfor er det ikke en mulighed at fortsætte med skoledrift uden renovering.

I Horslunde ligger der for nuværende to specialskoletilbud som, hvis dette forslag fremmes, der skal findes andre lokationer til. Alternativt kan de bevares i den del af bygningssættet der ikke er omfattet af renoveringskravet.

Forslaget implementeres gennem ændring af skoledistrikterne med effekt fra august 2023. Her vil Horslunde skoledistrikt fortrinsvis tillægges det nye samlede skoledistrikt i Nakskov, men balanceres op imod Søllested.

Forslag **2-fase skole i Nakskov**
 Politikområde Undervisning

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-1,250	-3,000	-3,000	-3,000
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Med forslaget etableres en 2-fase skole i Nakskov. Forslaget betyder, at de to folkeskoler der i dag er placeret i Nakskov, fusionerer til en samlet skole på to matrikler.

Det kunne f.eks. foregå ved at etablere indskoling og mellemtrin på nuværende Stormarkskolen og udskoling på nuværende Byskolen.

Besparselsen fremkommer ved, at der samlet set kommer færre klasser, da årgange på de to skoler kan lægges sammen i færre klasser totalt set. Derudover vil der være en besparelse på ledelse, da forslaget forudsætter man nedlægger en skolelederstilling samt en afdelingslederstilling. Der vil således være 1 skoleleder, 1 SFO leder samt to afdelingsledere på den nye samlede skole.

Det vil kræve en stor organisatorisk omlægning, hvor kulturen fra begge skoler skal forenes og forankres i en ny fælles forståelse og retning. Der vil i et vist omfang være afledte omkostninger til dette.

Forslaget hænger sammen med anlægsønsket fra BSU om etablering af en 2-fase skole. Anlægsønsket sikrer at faciliteterne på de to matrikler stemmer overens med brugen af de to matrikler på den nye fælles skole i Nakskov. Det kræver f.eks. flere faglokaler i udskoling, når man går fra at være en 2 eller 3 sporet skole til at være en 5 til 6 sporet skole.

Forslag **Nedlægge udskoling på Horslunde Skole**
 Politikområde Undervisning

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,750	-1,800	-1,800	-1,800
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Med forslaget nedlægges udskoling på Horslunde Skole. Således vil Horslunde skole, i lighed med de øvrige skoler der indgår i landsbyordninger, have skoleklasse fra 0-6. klasse.

Besparelsespotentialen fremkommer såfremt, den nye overbygningsskole bliver Byskolen i Nakskov. Besparelsen opnås via klasseoptimering. Såfremt overbygningsskolen bliver Stormarksskolen i Nakskov, vil besparelsespotentialen være 1.000 mio. kr., når det er fuldt indfaset.

Forslaget vil have afledte omkostninger til transport af elever. Det må desuden forventes, at en del elever vil forsætte deres skolegang på Horslunde Realskole, og at ny kommende elever vil blive indskrevet på Horslunde Realskole, hvor der er skolegang til og med 9. klasse.

Forslaget forudsætter, at Horslunde Landsbyordning renoveres for anslået 50 til 100 mio. kr. Ved denne renovering kan børnehaven lægges ind i de tidligere rammer for udskoling og skabe en landsbyordning, som hænger rigtig godt sammen. Hermed spares bygningsdriften for børnehaven, samt at en tiltrængt renovering af børnehaven kan undgås.

Forslag **Nedlægge områdeledelse i dagtilbud samt etablering af dagplejeenhed**
 Politikområde Dagtilbud

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-1,154	-1,154	-1,154	-1,154
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Med forslaget nedlægges områdeledelse i dagtilbud og dermed de 2 decentrale enheder Område Naskov og Område Maribo/Rødby - i kombination med at der oprettes en dagplejeenhed.

Med nedlæggelse af områdeledelse bliver der større stringens i ledelsen men også mindre ledelseskraft i områderne. Ved at kombinere nedlæggelse af områdeledelse med etablering af en dagplejeenhed med egen ledelse, styrkes på en og samme gang den ledelsesmæssige stringens samtidig med at der flyttes ledelse af dagplejen ud af området.

Nedlæggelse af områdeledelse

Forslaget indebærer, at de 5 daginstitutioner i Område Naskov (Gaia, Riddersborg, Trekløveren, Mælkebøtten og Skovsgaardsvej) og de 4 daginstitutioner i Område Maribo/Rødby (Børnebakken, Skovtolden, Rydsmarken og Vandloppen) overgår til at være selvstændige daginstitutioner.

Konsekvenserne af, at institutionerne bliver selvstændige, er at de får egen dagtilbudsleder, egen forældrebestyrelse og eget MEDudvalg.

Med forslaget spares 2 områdelederstillinger og 2 områdesekretærer. Områdelederstillingen i Naskov er vakant og genbesættes ikke.

Med forslaget justeres Byrådets strukturbeslutningen fra juni 2019, hvor etablering af områdeledelse var en del af den nye struktur.

Oprettelse af en dagplejeenhed

Med forslaget etableres en dagplejeenhed med en dagplejeleder og en sekretær. Forslaget er finansieret gennem nedlæggelse af områdeledelse.

Med forslaget etableres ledelse tæt på i hverdagen og samtidig den styrkelse, der vil være forbundet med en samlet, fokuseret dagplejeledelse med afsæt i en dagplejespecifik faglighed og med fokus på dagplejens og dagplejerne særegne kvaliteter og vilkår.

En enstregt ledelse vil styrke mulighederne for den videre udvikling, som dagplejen skal gennemgå i forhold til 'Dagtilbudsreformen'

Der knyttes en sekretær til enheden, men derudover ny organiserer dagplejelederen, som led i enhedens etablering, sin enhed med de ressourcer, som allerede findes omkring dagplejen i dag.

Forslag **Afskaffe SSP+ konsulenten**
 Politikområde Understøttende foranstaltninger

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,540	-0,540	-0,540	-0,540
	Investeringsbehov	0	0	0	0

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

SSP+ konsulenten arbejder med kriminalitetsbekæmpelse for unge over 18 år. Der er ikke et lovkrav om en SSP+ konsulent, og ansættelsen var derfor et resultat af en politisk prioritering i Lolland Kommune. Den prioritering kan man trække tilbage.

SSP+ konsulenten er PET sikkerhedsgodkendt, og er forbindelsen mellem kommune og PET/politi/SIRIs sikkerhedskonsulenter i sager om henholdsvis rocker/bande og Radikalisering/Ekstremisme.

Konsulenten er Exit-koordinator, der hjælper unge til at forlade bandemiljøet.

Konsulenten er en vigtig brik i Bandeforum, der modvirker rocker/bandeaktiviteter i kommunen og i Infohuset, der arbejder med radikalisering/ekstremisme, æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Han har stor erfaring i at løse sager omkring afpresning, og har afhjulpnet personer med at slippe af med gæld (dummebøder).

Han har et stort kendskab til ungdomsmiljøet i Lolland kommune, og erfaring i at reagere på signaler, der indikerer problemer.

Den udførende part af kommunens kriminalitetsbekæmpende indsats for unge over 18 år vil forsvinde, da den afhænger af person og miljøkendskab, ligesom den høje grad af fortrolighed er bygget på års kendskab og tillid.

Forslag **Boligsocial Helhedsplan**
 Politikområde Forebyggelse og anbringelse

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-1,000	-1,000	-1,000	-1,000
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

I budgetaftalen for 2022 blev der reserveret 1 mio. kr. i Børne- og Skoleudvalgets budget til en fremtidig boligsocial indsats. Efterfølgende har der været dialog med boligselskaberne om de muligheder og udfordringer, der skal adresseres i et fremtidigt samarbejde.

På baggrund af Økonomiudvalgets rammeudmelding har Børne- og Skoleudvalgets formand tilkendegivet, at der ikke var belæg for at gå videre med planlægningen, og designet af en ny indsats uden finansiering fra Landsbyggefonden er derfor sat i bero.

Der skal tages stilling til, hvordan Lolland kommune vil tilgå de boligsociale udfordringer, der er i området, hvis der ikke afsættes budget til en boligsocial indsats.

Forslag **Tilpasning af antal skoletilbud i Lolland Kommune og demografiregulering**
 Politikområde Undervisning

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-10,500	-25,200	-25,200	-25,200
	Investeringsbehov	0	0	0	0

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

I maj 2021 blev Lolland Kommune bekendt med udfordringerne i bygningsmassen på Holeby Landsbyordning, Horslunde Landsbyordning og STU i Hunseby. Den konstruktion, der var brugt i 1960'erne havde man fundet ud af var uholdbar, og på baggrund af en henvendelse fra Aalborg Kommune blev der iværksat en undersøgelse af forholdene i Lolland Kommune.

På den helt korte bane blev dele af bygningerne spærret af pga. nedstyrtningsfare, og i løbet af sommerferien blev bygningerne midlertidigt udbedret ved at skrue bolte igennem væggene for at stabilisere bygningerne. Sikkerheden for stabilitet er kun vurderet sikret i 2 år med den midlertidige løsning. Derfor er det ikke en mulighed at fortsætte med skoledrift uden renovering.

Siden da har der været nedsat en byggestyregruppe, der skulle undersøge mulige løsninger for renovering på den længere bane. Det estimeres for nuværende af Service og Bygninger, at renovering af Holeby Skole vil koste omkring 100 mio. kr., mens renovering af Horslunde Skole vil koste i omegnen af 75 mio. kr. I begge tilfælde anbefales der desuden en budgetpulje på 20 procent at summen for at imødekomme usikkerheder og prisstigninger. Denne renovering indbefatter dog ikke indvendig ajourføring, og således vil skolerne fortsat indvendig fremstå som en skole, der er bygget for mere en 50 år siden.

Med dette forslag samles en række besparelsesforslag som samlet set kommer tæt på besparelseskravet pålagt Børne- og Skoleudvalget. Forslaget adresserer den bygningsmæssige udfordring, samt en række økonomiske udfordringer en struktur med meget små tilbud giver.

Forslaget indeholder delelementer, som i sparekataloget er individuelt beskrevet. Forslaget er beregnet som et samlet forslag med udgangspunkt i, hvordan budgetter på det samlede skoleområde ville se ud for kommende skoleår 2022-2023, hvis forslaget allerede på nuværende tidspunkt var gennemført. Forslaget indeholder følgende delpunkter.

- Nedlæggelse af Holeby Landsbyordning med bevarelse af et dagtilbud
- Nedlæggelse af Horslunde Landsbyordning med bevarelse af et dagtilbud
- 2-fase skole i Nakskov med nybyggeri på sigt
- Demografiregulering af folkeskolen

De forskellige delelementer er beskrevet i de selvstændige spareforslag i det samlede sparekatalog. Her beskrives overordnede effekter af, at vælge dette forslag som en samlet løsning.

De to landsbyordninger er kommunes mest omkostningstunge skoletilbud pr. elev. Horslunde Skole drives ved seneste tildeling, til en elevpris der er 78 procent højere end kommunes billigste skoletilbud og 49 procent over kommunens gennemsnit. For Holeby er det henholdsvis 56 og 31 procent. Grunden skal primært findes i, at de to skoler har kommunes laveste gennemsnitlige klassekoefficient. Der er således få elever om at dele de faste tildelinger til klasser, ledelse, bygninger mv. De to skoler står desuden, som beskrevet, over for en massiv udgift til renovering.

Når der opleves en befolkningstilbagegang mindskes Lolland Kommunes finansiering via statslig udligning, tilbagegangen i finansiering kan ikke opvejes af en tilsvarende besparelse når skoletilbud, børnehaver eller andre tilbud bliver meget små. Lolland Kommune mister finansiering svarende til ca. 85.000 kr. ved befolkningstilbagegang i skolealderen, mens besparelsen på en lille skole er ca. 15.000 kr. Det betyder også, at når Lolland Kommune modtager 85.000 kr. til udgifter for en borger i skolealderen, så skal kommunen selv finde differencen til, hvad de små skoletilbud koster. Her koster f.eks. Horslunde Skole 143.000 kr. pr. elev.

Som det er beskrevet i de eksisterende besparelsesforslag, vil en lukning af Horslunde skole give det højeste besparelsespotential, hvis der samtidig etableres en 2-fase skole i Nakskov. En 2-fase skole i Nakskov kan være en del af svaret på den skæve søgning til skolerne, som opleves i Nakskov. Ambitionen i dette forslag er dog, at der på sigt bygges en ny fælles skole i Nakskov.

En ny fælles skole vil løfte hele Nakskov, og taler ind i mange af kommunens øvrige ambitioner og strategier f.eks. Nakskov 2030 og en stærk næste generation i Plan- og Udviklingsstrategien. Med en nybygget fælles skole kan Lolland Kommune skabe en skole, der vil være det naturlige valg og tiltrække flere elever til folkeskolen.

Der ligger i dag to specialskoletilbud i forbindelse med Horslunde Skole. Det er vurderingen, at disse to tilbud fortsat kan ligge i Horslunde i den ældste del af bygningsmassen, som ikke er en del af den bygningsmasse, der er i nedstyrtningsfare. Det ville give mening at dimensionere en nybygget skole således, at der er plads til et Autismecenter samt et skoletilbud til de af kommunens elever, der i dag går i Specialskolens tilbud i Nakskov og Østofte.

Det sidste punkt i dette forslag er en generel nedskrivning af budgettet til folkeskoler som demografiregulering, da der opleves en fortsat tilbagegang i elevtallet.

Besparelsespotentialen udgøres af følgende poster

- Klasseoptimering ved skolesammenlægninger 10,8 mio. kr.
- Ledelse og administration 4,3 mio. kr.
- Bygning, rengøring mv. 5,1 mio. kr.

- Demografiregulering 5,0 mio. kr.

Den største besparelse ligger på klasseoptimering. En 2-fase skole i Nakskov vil skulle rumme i omegnen af 1.100 elever med en gennemsnitlig klassekoefficient på omkring 24 elever, hvilket vil være kommunes højeste. Derudover er der besparelser på ledelse og administration samt bygningsdrift og rengøring, på de skoler der nedlukkes. Der ligger en yderlig besparelse på omkring 9 mio. kr. på bygningsdrift og rengøring mv. på de to Nakskov skoler, hvis de lukkes. Det må alt andet lige forventes, at en ny moderne skole ikke vil koste det samme i bygningsdrift og rengøring.

Det samlede forslag kan implementeres fra august 2023. Der vil med al sandsynlighed være nogle afledte udgifter til forslaget, som på nuværende tidspunkt ikke kan estimeres. Det vil f.eks. være øget udgifter til transport, udgifter til at lægge skoler sammen og udgifter til organisationsændring.

Forslag **Reducere med tre ungeguider**
 Politikområde Understøttende foranstaltninger

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,960	-1,440	-1,440	-1,440
	Investeringsbehov	0	0	0	0

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Beskrivelse af forslag:

Der er i dag 8 ungeguider i Ungeindsatsen, som udfylder kontaktpersonopgaven jf. Lov om kommunal indsats for unge under 25år. Antallet af ungeguider vil med dette forslag reduceres til 5. Unge skal jf. Loven tilbydes en kontaktperson (ungeguide), når det vurderes, at de har behov for det af personlige eller sociale årsager, men det er op til den enkelte kommune at afgøre, hvordan kontaktpersonordningen etableres. Der vurderes derfor ikke at være nogen formel udfordring i at reducere ordningen med 3 medarbejdere.

Effekt:

En reduktion på 3 Ungeguider vil indvirke negativt på Ungeindsatsens arbejde med de politiske pejlemærker, om at alle unge skal være i gang og nå længest muligt. Der vil opstå ventetid på at få tilknyttet en ungeguide, og man vil derfor ikke længere have samme mulighed for at reagere hurtigt, når ungdomsuddannelserne eller FGU kontakter Ungeindsatsen angående en frafaldstruet elev med behov for støtte. Derved kan unge risikere at miste deres tilknytning til uddannelsessystemet

Implementering:

Der er en vakant stilling i Ungeindsatsen, som kan undlades at blive genbesat. Derved kan den ene stilling implementeres uden opsigelsesperiode. De to andre stillinger vil forventeligt have 6 måneders opsigelse og besparelsen på dem slår derfor først fuldt igennem i 2024.

Ældre-, Omsorgs- og Sundhedsudvalget

Ældre-, Omsorgs- og Sundhedsudvalget

ÆOS1

Forslag **Omlægning af klippekortsordning på plejecentre**
Politikområde Ældre

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-2,200	-2,200	-2,200	-2,200
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Det er de færreste borgere på plejecentre, som reelt kan anvende klippekortet, som det var tænkt. En stor del af disse midler anvendes i dag til personalemæssigt at understøtte sociale aktiviteter på plejecentrene, dette være sig i fællesskaber samt i mindre omfang i en til en ærinder og/eller aktiviteter.

Det, der er behov for, er tid til nærvær og meningsgivende aktiviteter med medarbejdere, samt frivillige og pårørende, der vil være med i fællesaktiviteter i hverdagen.

Det foreslås derfor at konvertere en del af disse midler (kr. 800.000 ud af et samlet beløb på kr. 3,0 mio. kr. i 2023) til rammen på plejecentrene, til styrkelse af målrettet søgning efter frivillige til nærmere bestemte aktiviteter, for eksempel til hjælp ved måltider, som ville give rum for personales hjælp til de mest plejekrævende borgere. Det vil sige mere frivilligt arbejde med fokus på hverdagslivet end direkte "fritidsaktiviteter".

Forslag **Reduktion af hjælp ved borgeres køb af morgenmad fra Fælleskøkkenet**
 Politikområde Ældre

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-2,000	-2,000	-2,000	-2,000
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Såfremt en borger ikke selv kan indkøbe, tilvirke og anrette morgenmåltid, kan denne købes fra Fælleskøkkenet.

Som det er nu, kan borgere visiteres til at få tilberedt morgenmåltid og borgere, der selv kan smøre, men ikke hente mad i køleskabet, får hjælp til dette, hvilket er mere tidskrævende end servering og anretning. Ved at borgeren indkøber sin morgenmad fra Fælleskøkkenet, kan der reduceres i behovet for hjælp.

Derudover er maden ofte mere ensidig, da det er vanskeligt at anskaffe/indkøbe et varieret udbud, i så små mængder, som er relevant/nødvendigt til dækning af en borgers behov.

Der vil for borgere, ved indførelse af ordning med køb af morgenmad fra Fælleskøkkenet, sandsynligvis blive tale om en mindre netto merudgift, i forhold til indkøb fra dagligvarer butik. Til gengæld vil der givet for en del borgere blive mulighed for en mere varieret kost, hvis dette i øvrigt er ønsket.

Priser for forskellige typer af morgenmad kan ses på fælleskøkkenets hjemmeside.

Forslag **Reduktion af plejeboligkapacitet**

Politikområde Ældre

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-5,000	-7,000	-7,000	-7,000
	Investeringsbehov	2,000			

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

En KLK-analyse har anskueliggjort, at Lolland Kommune i en årrække frem vil have overkapacitet på plejeboligområdet. Tal for belægning på plejeboligområdet i 2021 viser, at vi vil kunne arbejde med en reduktion i antal plejeboliger i størrelsesordenen 20 – 25 boliger, frem mod år 2027, og fortsat efterleve plejeboligarantien for kommunens borgere.

Det foreslås at reducere anvendelse af et antal plejeboliger jf. ovenstående, og at det sker ved at stoppe med at anvise borgere til et udvalg af boliger, der er karakteriseret ved at fremtræde nedslidte, og som er delvis uegnet til formålet grundet pladsmæssige udfordringer omkring toilet/bade faciliteter etc.

Det foreslås at iværksætte et visitationsstop til boligerne og arbejde med en flytning af borgere bosiddende i disse boliger over en tidshorisont på et halvt års tid.

Der skal bruges midler på flytteomkostninger med mere.

Forslag **Tilpasning af akutpladser**

Politikområde Ældre

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-2,000	-3,500	-3,500	-3,500
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Set over den periode de 10 akutpladser har været etableret på Møllecentret, har vi haft en gennemsnitlig belægning på cirka 60 procent. Det skal tilføjes at vi ikke har haft en normal omverdens- og driftssituation de seneste to år, men uagtet heraf er det vurderingen at kapaciteten er vel rigelig.

Hertil kommer, at der siden beslutningen om etablering af akutpladserne er sket en del på ikke mindst det regionale område, hvor det er besluttet at udfolde og udrulle mere borgernære tilbud ud i kommunerne, tættere på borgerens hjem, jf. Regionens strategi "sundhed tæt på dig". Regionen stiller således bl.a. Mobile behandlingseenheder og e-hospital til rådighed, hvilket giver borgere og kommunen adgang til lægefaglig behandling- og opfølgning, via skærm, samt stiller forskellige undersøgelser og behandlinger til rådighed.

Det foreslås at lukke 3. sal (akutafdelingen), reducere antallet af akutpladser til 5 og etablere dem på 2 sal, samt etablere 5 midlertidige pladser på 1. sal, på Møllecentret.

Derved reduceres dels kapaciteten på akutpladser til det vurderede behov, set i lyset af de regionale tilbud og muligheder, de 5 midlertidige boliger der inddrages til akutpladser erstattes ved at rykke dem på 1. sal, og der reduceres her i det samlede antal plejeboliger i Lolland kommune med tilsvarende 5 boliger.

Som nævnt kan/skal ovennævnte forslag ses i relation til, og i et samarbejde med, de regionale tilbud, som dels stiller nogle af de sygeplejemæssige opgaver til rådighed som tidligere var tænkt varetaget på akutpladser, men som også stiller egentlig behandling i "eget hjem" til rådighed, ikke kun som enkeltstående indsatser, men også som behandlingsforløb.

Ved at fastholde akutpladser og aflastningspladser samlet på Møllecentret, fastholder vi muligheden for den sammenhængende træningsmæssige og rehabiliterende indsats, som praktiseres på dette center.

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget

SAU2

Forslag **Nedlæggelse af paragraf 109, Lolland Krisecenter**
Politikområde Socialpsykiatri

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,460	-1,104	-1,104	-1,104
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Lolland Krisecenter har de seneste to budgetår haft underskud. Årsagen hertil skal primært søges i corona-krisen med meget ringe søgning på ophold generelt samt en væsentlig øgning i antal pladser / etablering af nye krisecentre på landsbasis. Det første kvartal af 2022 har imidlertid vist en øget søgning på pladser, med gennemsnitligt 3,8 ud af i alt 6 pladser. Der har i samme periode været ophold af 2 kvinder fra Lolland Kommune samt 5 kvinder fra øvrige kommuner.

Rammebudget for Lolland Krisecenter	4,749 mio.kr.
Indtægt andre kommuner	<u>-2,541 mio.kr.</u>
Brutto	2,208 mio.kr.
50% statsrefusion	<u>-1,104 mio.kr.</u>
Netto udgift / besparelse	1,104 mio.kr.

Der er et budget til betaling for ophold på Krisecenter i andre kommuner, svarende til 3,6 mio.kr., her kan der ske en stigning i udgifter, hvis tilbuddet lukkes.

Voldsramte kvinder fra Lolland Kommune vil i en vis udstrækning ikke kunne have ophold på Lolland Krisecenter grundet sikkerhed, og vil derfor have brug for at tage ophold på krisecenter i anden kommune. For denne gruppe af kvinder er der et budget til betaling for ophold på eksterne krisecentre, svarende til 3,6 mio.kr. Denne udgift vil kunne stige, dersom Lolland Krisecenter lukkes, i det der må forventes at flere kvinder fra Lolland Kommune er nødsaget til at tage ophold på øvrige krisecentre.

Lukning af Lolland Krisecenter vil bevirke, at voldsramte kvinder i LK vil få væsentlig ringere mulighed for at få den nødvendige hjælp til dels af kunne være i sikkerhed for voldsudøver, dels fremadrettet at kunne fravælge et liv uden voldsudsættelse. At vanskeliggøre tilgængelighed for at kunne komme væk fra en voldsudøver kan både kort- som langsigtet være omkostningstungt for både det nærsamfund som samfund som helhed. For voldsudsatte kvinder medbringende børn har et krisecenterophold i nærområdet stor betydning for både at kunne opretholde arbejdstilknytning og skole- og dagtilbud.

Ud over at tilbyde ophold på krisecenteret, tilbydes der rådgivning til voldsramte kvinder fra egen kommune. Der er tale om kvinder, som er udsat for vold i nære relationer, men som ikke ønsker / kan overskue et krisecenterophold. Disse kvinder får udførlig rådgivning til håndtering af deres samlede situation, rådgivning kan ske både telefonisk og ved fysisk fremmøde og i et længere forløb, og for flere af disse kvinder, vil de via et rådgivningsforløb kunne finde løsninger til et liv uden vold uden at de skal have et krisecenterophold.

Besparelsen i 2023 kan variere, alt efter hvornår evt. opsigelsesvarsler kan falde.

Alternativt kan der overvejes en omlægning af afdelingen til døgnboliger under Socialpsykiatrien, da vi i dag sender borgere ud af kommunen. Dette vil dog kræve en nærmere analyse.

Forslag **Ung mor i uddannelse eller job**
 Politikområde **Beskæftigelsesindsats**

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,337	-0,675	-0,675	-0,675
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Indhold: Ung mor i uddannelse eller job er et tilbud til unge mødre, der modtager uddannelseshjælp. Formålet er at få unge mødre i job eller uddannelse efter endt barsel.

Tilbuddet startede som et pilotprojekt i 2012 i en 4-årig periode, hvorefter det blev forankret i Jobcentret. Tilbuddet består af vejledning og opkvalificering af sundhedsplejersker og en UU-vejleder fra Børn og Skole, og som finansieres af Jobcentret.

Projektledelsen af Ung Mor er nedlagt med udgangen af februar 2022, hvor daværende projektleder opsagde sin stilling. På baggrund af det faldende antal borgere i projektet vurderes det, at den beskæftigelsesrettede indsats, som projektlederen stod for, overgår til den ordinære indsats i jobcentret.

Besparselsen på de 0,675 kr. vedrører en UU-vejleder og to sundhedsplejersker med hver 16 timer om ugen.

Oversigt over antal unge i "Ung Mor" i perioden 2017 til 2022:

År	Placering Titel	Antal personer med placering
2017	Ung mor	28
2018	Ung mor	15
2019	Ung mor	13
2020	Ung mor	18
2021	Ung mor	5
2022	Ung mor	6

Implementering

Indsatsen med sundhedsplejersker nedlægges og overgår til det eksisterende tilbud om sundhedsplejerske i Lolland Kommune. Den særlige indsats med UU-vejleder til de unge mødre nedlægges samtidig. De unge mødre vil herefter modtage UU-vejledning på samme vilkår, som gælder for de øvrige unge i Jobcentrets ungeenhed.

Forslag **Nedlæggelse af medieværkstedet under den sociale virksomhed**
 Politikområde **Beskæftigelsesindsats**

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,300	-0,500	-0,500	-0,500
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

På Medieværkstedet udføres primært diverse bestillingsopgaver internt i Center for Handicap, eksempelvis opsætning og produktion af pjecer, intromapper, plakater, badges, undervisningsmateriale og mange andre tryksager.

Der arbejdes hovedsageligt i programmerne Photoshop, InDesign og Illustrator.

Alle opgaver tilrettelægges på en måde, så de i videst muligt omfang kan løses af borgerne, der ligeledes betjener badgemaskiner, spiralindbindingsmaskine og skæremaskine.

På Medieværkstedet følges der med i tidens trend og der udvikles nye produkter fx brug af 3D printer.

Modtager praktikanter med henblik på at få afklaret hvilke kompetencer de unge mennesker besidder og samtidig få afprøvet, hvordan det er at være i en produktionsvirksomhed.

Der er på nuværende indskrevet 6 borgere på deltid, 1 praktikant fra jobcentret, 1 praktikant fra STU.

To borgere bor i Lolland Kommunes døgntilbud, og der skal findes andre løsninger.

Der er fx mulighed for beskæftigelse i montagen på Nørrevold, Nakskov.

Medieværkstedet har gennem årene udviklet sig, så opgaverne ikke er de samme som tidligere. De opgaver som udføres til internt brug, kan borgerne være deltagende i, via små del processer. Alle øvrige grafiske opgaver kan de ikke kognitivt og sværhedsgradsmæssigt ikke være deltagende i.

Der er perioder, hvor borgerne får løn, men hvor der reelt ikke er opgaver til dem på værkstedet. I de perioder, laver borgerne egne "hygge" opgaver, eller får opgaver der kan holde deres kompetencer vedlige. Dog er det opgaver som ikke er reelle, og som ikke er bestilt til brug af nogle og dermed arbejdsmarkeds rettet.

En del af de opgaver som løses i dag kan overgå til medielinjen på STU, og løses på den måde. For eksempel print af mapper, lave badges og billeder, vedligeholde Facebook, print af foldere osv.

Der kan nedlægges et årsværk og være en materialebesparelse. Ved uønsket afsked, vil der være et tidsmæssigt afløb. Besparelse svarende til 0,5 mio. kr.

Økonomi- og Erhvervsudvalget

Økonomi- og Erhvervsudvalget

ØKE101

Forslag **Besparelser på rengøring (administrative bygninger)**

Politikområde Ejendomme

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,500	-1,000	-1,000	-1,000
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Den ovenstående besparelse på rengøringen vil betyde, at der reguleres på rengøring af kontorområder og mødefaciliteter i hele Lolland Kommune.

Intern Service har siden etableringen af Service og Bygninger gennemført effektiviseringer, hvilket viste sig i den DSR-analyserapport der blev forlagt for Økonomiudvalget i december 2020.

Konsekvenser af besparelsen:

Rengøringsfrekvens

- Rengøringsfrekvensen på kontorer ændres fra 1 gang ugentligt til 1 gang hver 14 dag
- Rengøringsfrekvensen på mødefaciliteter/mødelokaler ændres fra 1 gang dagligt til 1. gang ugentligt.

Rengøringskvalitet/standard

Kvalitetsprofilerne i henhold til Lolland Kommune rengøringsstandard fastholdes i samme kvalitetsniveau. Kvalitetsniveauerne er udarbejdet efter INSTA800.

Der kan opstå perioder/situationer i forbindelse med fravær, hvor det ikke vil være muligt for Intern Service, at levere den forventet kvalitetsstandard på alle områder.

Besparelserne kan betyde en påvirkning af medarbejdernes arbejdsmiljø og generelle trivsel på de berørte områder.

Rengøring bidrager til at forebygge smitte blandt medarbejdere, men en besparelse betyder en forringelse af hygiejnestandarden, og kan dermed påvirke en stigning i sygefraværet.

En ændring af rengøringsfrekvensen på de berørte områder vil betyde en reducere på 3 medarbejdere i Intern Service.

Forslag **Besparelse på administrative bygninger**
Politikområde Ejendomme

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,500	-0,500	-0,500	-0,500
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

En generel besparelse på de administrative bygningers drift med den virkning, at den løbende vedligeholdelse vil blive let påvirket.

Forslag **Arbejdskraft og bosætning**
 Politikområde Administration og fællesudgifter

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,250	-0,250	-0,250	-0,250
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

I forbindelse med budget 2018 blev der afsat en pulje på 2 mio. til indsatser rettet mod rekruttering og bosætning.

Der gennemføres en række aktiviteter under puljen, der skal styrke bosætning og rekruttering af kvalificeret arbejdskraft til områdets virksomheder herunder

Blandt de gennemførte aktiviteter under puljen er:

- Kampagneaktiviteter, herunder bosætningshjemmeside (lollandleverlivet.dk), digital og analog annoncering samt løbende kampagne på sociale medier
- Bosætningskonsulent-funktion for tilflyttere og potentielt interesserede (udenlandske tilflytter såvel som danske)
- Diverse aktiviteter målrettet udenlandske arbejdstagere, herunder Welcome September, www.newcomers.dk mm.
- Analyser af flyttemønstre og tilflytteres motiver og forventninger til Lolland
- Analyser af kommende boligbehov
- Udvikling af ny boligtilbud, herunder seniorbofællesskaber, nye parcelhusudstyknings
- Udarbejdelse af materiale, opsøgende arbejde mv. i forhold til tiltrækning af investorer på boligområdet

Det vil være muligt at fastholde nuværende aktivitetsniveau med en reduktion af budgettet på 250 tusinde kr.

Det vil ikke være muligt at lave særlige investeringer i forhold til tiltrækning af udenlandsk arbejdskraft ud over det niveau som køres på nuværende tidspunkt. Det kunne for eksempel være tilkøb af rekrutteringsbureau, supplerende udgifter til sprogundervisning (udover Lollands Sprogskole), midlertidigt indkvartering, ansættelse af "mentor" med mere.

Forslag **Eliteidrætspuljen**
Politikområde Administration og fællesudgifter

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,491	-0,541	-0,591	-0,591
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Lolland Kommune støtter eliteidræt gennem udvalgte lokale udøvere på topniveau.

Der er givet et tilskud til René Holten Poulsen (kajak), der løber til og med 2024 på 0,1 mio. kr. årligt.

En besparelse vil betyde, at Lolland Kommune ikke kan forlænge kontrakten med fx Team Sydhavsøerne, der indtil videre har modtaget 0,3 mio. kr. årligt. Herudover har der årligt været udgifter til småsponsorater på cirka 0,1 mio. kr.

Forslag **Handelsaktiviteter i Nakskov, Maribo og Rødby**
Politikområde Administration og fællesudgifter

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,600	-0,600	-0,600	-0,600
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Årligt tilskud til hver af byerne fordelt med 300.000 kr. til Nakskov, 200.000 kr. til Maribo og 100.000 kr. til Rødby.

I forbindelse med budgetforliget 2022 blev der tildelt yderligere 600.000 kr. som engangstilskud til detailhandelsudvikling i 2022.

Forslag **Satsning på klimaområdet (IWAL)**
Politikområde Administration og fællesudgifter

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,209	-0,209	-0,209	-0,209
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Lolland Kommune yder et årligt tilskud til International Wind Academy Lolland (IWAL). IWAL arbejder med udvikling af projekter, herunder kompetenceudvikling inden for klimaområdet med særlig fokus på vindkraft.

Forslag **Reduktion af antal byrådsmedlemmer**
Politikområde Administration og Fællesudgifter

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	0	0	0	-1,000
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

I henhold til styrelsesloven skal antallet af byrådsmedlemmer i kommuner med over 20.000 indbyggere være mellem 19 og 31. Ved at reducere antallet af byrådsmedlemmer fra de nuværende 25 til 19, vil der være en årlig besparelse på 1 mio. kr.

Forslaget kan først effektueres fra næste byrådsperiode.

Forslag **Reduktion af budget til byråds- og udvalgsaktiviteter**
Politikområde Administration og Fællesudgifter

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,300	-0,300	-0,300	-0,300
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Konsekvensen kan være, at byrådsmedlemmer ikke har mulighed for at deltage i fx Folkemødet på Bornholm og de kommunale topmøder.

Forslag **Abonnementer**
Politikområde Administration og Fællesudgifter

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-0,100	-0,100	-0,100	-0,100
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Ved gennemgang af kommunens abonnementer har det vist sig muligt at spare 0,1 mio. kr.

Forslag **Indkøb, IT og bogføring**
Politikområde Administration og Fællesudgifter

Økonomi (fx -0,500)	Mio. kr. (2022 p/l)	2023	2024	2025	2026
	Tilpasning - drift	-2,000	-2,000	-2,000	-2,000
	Investeringsbehov				

Beskrivelse af forslag, effekt og implementering

Forslaget indeholder

- optimering af bilpark herunder udnyttelse af ledig bilkapacitet i de forskellige sektorer
- ændrede procedurer for indkøb af møbler ved øget centralisering
- centralisering af IT-opgaver med stordriftsfordele til følge, hvor forslaget indebærer yderligere centralisering af indkøbt software, hardware og decentralt personale med IT-funktioner
- yderligere centralisering af bogføringsfunktionen.